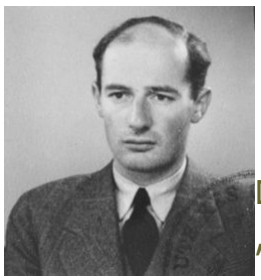
יום ג', ד' בשבט תשס"ז (23 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ראול ולנברג [המשך המאמר מאתמול]

הוא דרש סמכויות מפורשות ויוצאות דופן, שהמשרד אישר אותן:
.....

ולנברג הגיע לבודפסט ב-9 ביולי 1944. יום אחד לאחר שהגירושים הופסקו בפקודת הוראטי. במשך שלושה חודשים, עד ליום 15 באוקטובר, בו התקיימה מהפכת צלב החץ, והשלטון עבר לידי מפלגה אנטישמית זו, היו החיים ליהודי בודפסט שקטים יחסית. ולנברג עסק בהנפקת דרכוני חסות, שזה היה נוסחם:

> הצירות המלכותית השוודית בבודפסט מאשרת שהנ"ל ייסע לשוודיה במסגרת הריפאטריאציה המאושרת בידי משרד החוץ המלכותי השוודי. הנ"ל גם רשום בדרכון קולקטיבי. עד ליציאתו, הנ"ל ודירתו נתונים לחסותה של הצירות המלכותית השוודית.
> תוקף: מתבטל 14 יום לאחר הכניסה לשוודיה.

חודש ספטמבר היה רגוע, והיהודים ועמם ולנברג חשבו כי אפשר יהיה להמשיך עד לרגע בו יכבשו הרוסים את הונגריה. רומניה, הארץ השכנה, נכבשה, ובעקבות הכיבוש עברה לצד בנות הברית. הוראטי הכין גם הוא את המעבר לצד בנות הברית המנצחים, וניסה להודיע על כך לעמו ביום 15 באוקטובר. אבל נסיונו נכשל. באותו יום הייתה הפיכת אנשי צלב החץ , ובודפסט, ובה כ- 200,000 יהודים נכנסה לשלב הנורא ביותר של המלחמה: שלושת חודשי שלטון אנשי צלב החץ.

אייכמן חזר לבודפסט יומיים לאחר ההפיכה: ב- 17 לאוקטובר. אייכמן התחיל לרכז את היהודים בגטו. ב- 8 בנובמבר החלו צעדות המוות לכיוון גבול אוסטריה. ולנברג החל לפעול במלוא התנופה כדי להציל יהודים. ולנברג החל לחלק תעודות חסות ללא הגבלה, וללא קשר בין מקבל התעודה לשוודיה. הוא חילק אלפי תעודות, הקים 53 בנייני חסות, "בתים שוודיים", בהם נאספו היהודים בעלי תעודות החסות בצל הדגל השוודי, והיו אמורים להיות מוגנים מגיוס לפלוגות העבודה או לשילוח למצעדי המוות.

תחילה נאספו בהם 4,500 יהודים, אך במהרה גדל מספרם בהרבה. ולנברג התרוצץ בבודפסט, רדף אחרי שיירות של יהודים, והציל ככול שיכל. הוא הוציא עשרות ולעתים מאות יהודים משיירות שעמדו להישלח למוות. הנציגויות של המדינות הניטראליות הגישו מחאה חריפה לסאלאשי, שהיה ראש הממשלה מטעם צלב החץ, על הפרת זכויותיהם של בעלי דרכונים זרים. - גם הנציגויות של שוויץ בראשות הקונסול שארל לוץ, והנונציוס א' רוטה הנפיקו דרכונים. כתוצאה ממחאה זו הוקמו בפשט, מעברו השני של הדנובה, שני גטאות: גטו בינלאומי, עבור בעלי דרכוני חסות, וגטו מרכזי, עבור כל יתר היהודים.

גם הצלב האדום התעשת. הארגון החל לשתף פעולה עם ולנברג. מנהל הצלב האדום, פרדריק בורן, הקים צוות הצלה גדול, בראשו העמיד את ג'ורג' וילהלם, יהודי הונגרי בוגר קיימברידג'. הוא לבש מדים של קצין ס.ס, ובגרמנית השוטפת שלו נתן הוראות, הציג מסמכים מזויפים ותבע שחרורם של יהודים שנתפסו בידי אנשי צלב החץ.

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל